

התחום הפיזי

- שינויים גופניים מאוד מהירים
- שינויים הורמונליים

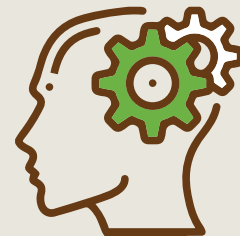
התחום החברתי ויחסים

- הפחתת ביטויי חיבה כלפי הורים והתנהגות לעיתים גסה כלפיהם
- צורך בשייכות למסגרות חברתיות גדולות (חוג/קבוצה/תנועה)
- הערצת דמויות בוגרות
- עליה בלחץ חברתי מקב' השווים
- פיתוח כישורים חברתיים עם בני גילם ומבוגרים

התחום הרגשי-אישי

- תשומת לב לשינויים גופניים, השקעה בטיפוח אישי, תשומת לב למראה
- תנועה חוזרת בין ציפיות גבוהות מעצמי לחוסר בטחון
- פגיעות ביחס להערכה עצמית
- שינויים תכופים במצבי רוח ובמצבים רגשיים
- התרחקות מסממני ילדות
- סקרנות ביחס למיניות

התחום הקוגניטיבי

- פיתוח יכולת חשיבה מורכבת
- שיפור יכולת ביטוי עצמי
- הטלת ספק בסמכות

שכבה ט' עוברת החניך.ה תהליך של כניסה לשכבה הבוגרת. תהליך חשוב זה מלמד אותו.ה מהי המשמעות העמוקה של היות חלק מהשכבה הבוגרת. החניך.ה לומד.ת להגדיר את תפקידה השונים של השכבה הבוגרת, הן בתחום השבט הן בתחום הקהילה, ולתהוות עליהם. בתהליך זה גם לומדים.ות להכיר את המשמעויות הנוספות של הפעילות השבטית: החניך.ה פועל.ת במסגרת גדולה יותר מזו שפעל.ה בה בשנותיו הקודמות בצופים.

החניך.ה לומד.ת להעריך את שכבתו.ה לא רק כקבוצה המהווה מסגרת חברתית לבילוי ולהנאה – אלא גם כקבוצה, התומכת ודואגת לפרטים שבה ועושה הכול כדי לפתח אותם. החניך.ה רוכש מיומנויות חדשות ומשכלל מיומנויות שהכיר קודם: תקשורת ויחסי אנוש, מיומנויות דמוקרטיות של תהליכי קבלת החלטות, מיומנויות ארגוניות וניהוליות, חברתיות, צופיות וכדומה.

שכבה י"א כבר בוגרים.ות, והם.ן מסוגלים.ות ורוצים.ות לפרוץ את גבולות עולמם וגבולות קבוצתם המקומית. החניך.ה לוקח.ת אחריות כדי להוכיח את עצמו.ה, ומחפש.ה דרכים להראות את היותו.ה יוצא.ה דופן.

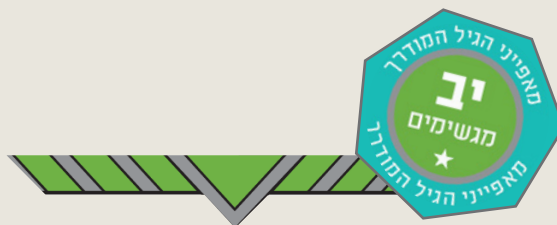
ניסיונו המצטבר מוכיח ששנת ההבטחה, שבה החניך.ה מתחייב.ה לעשות כל שביכולתו.ה למען עמו.ה ומולדתו.ה, היא שנה חשובה בחינוך הצופי.

העיסוק בבעיות-מוקד בחברה הישראלית מעניין אותו.ה, והחניך.ה רואה עצמו.ה חלק מאותה חברה.

שכבת י' המיקוד הופך מחברתי-קבוצתי (בחמישית) לחברתי-שכבתי, והחניך חווה מעבר חד משנת פעילות אינטנסיבית של הדרכה וליווי צמודים לפעילות חברתית כשכב"ג עם דגש משימתי אישי לפי תפקיד. בשכבה זו יש סכנת נשירה של חניכים שלא קיבלו תפקיד שרצו, ונוצרת בקרבם תחושה של ריחוק מן השכבה ומהשבט. התא הקבוצתי נחלש, ולעתים אף ניכרת תחושה של חוסר שייכות, שכן כל אחד משקיע את מרצו וזמנו בתפקיד שקיבל.

אמנם נרשמת התלהבות רבה סביב ההצטרפות לשכב"ג, והחניכים אף מעונינים להיות מעורבים ולהשפיע על ניהול השבט, אך לעתים הדימוי שלהם בעיני השביעיות והשמיניות הוא בעייתי.

שכבה י"ב, שכבת השמיניות, היא השכבה המובילה את השבט. על אף שמעט מאוד מחבריה נשארים בשנה השמינית, רובם ככולם של הנשארים בעלי תפקידים מרכזיים. חלק מחברי השכבה עוזבים, חלק מגיעים רק לאירועים מיוחדים וחלק מצטרפים לטנועה, לאור האפשרות לצאת לדרך המשך. השכבה כמעט ואינה מתפקדת עוד כקבוצה חברתית וניכרת ירידה משמעותית ב"עולות השכבה הקבועות. לעתים אנו עדים לעיוות בתפיסת הניהול העצמי, בקרב שמיניסטים שאינם מאצילים סמכויות ומעדיפים לרכז אצלם הכוח בשבט. בשלב זה חשוב להגדיר את התפקידים השונים (מרכז צעיר, רכז הדרכה, מרכז שכב"ג וכו') בפורום שכב"ג כללי, ולהטמיע תהליכי חניכה מובנים ורציפים.